

אנ"מ/טה"ד הספרייה
 ענף חקר ה-מצפ"ע
 4370 של'
 הד - 7 - 84
 טל"ט שכת
 79 סבר' 27

מ/יומנים - מ/אגן אכסון

תמוצת פתח"ס/חוקרים

הנדון תרכבת האווירית האדיקנית ב-יורה"כ -
מבצע "מנוף" (1) - 11 אוק' - 14 נוב' 1973

בלוי

- 1 כל אשר ידענו בענף כנדון פורסם במלחמת יורה"כ - בתרגום ספריים, סדורה שניה, יוני 1978 ועתה, נוכל להשלים פיוע בקשר לכמויות שהובאו וגם בצד הארגוני של מבצע "מנוף" (2)
- 2 פקודת הארנון הראשונה למבצע "מנוף" הוצאה ע"י ששה"ט ב-11 באוקטובר 1973 ולאחריה הוצאו עוד מספר פקודות טליונות (3)
- 3 ד-דו"ח המסכם של מבצע "מנוף" פורסם ע"י ששה"ט ב-23 נובמבר 1973, והוא מסכם את כל מבצע תרכבת האווירית האדיקנית שבחינה ישראל, לימים 11 אוקטובר 73 ועד כולל 14 נובמבר 1973 (4)

ארגון המערכת בארץ

- 4 משימת לבנה המספלת תרכבת האווירית ב-נחב"ג (נמל חפשה לוד) -
 "משימת ראש ההטסה הנה לתאם ולפקח על פאסז' ההטסה מ-חול"ל של מטענים עכור ששה"ט, כולל
 א פריקה המטענים פפוטטים בנמל חפשה לוד
 ב הטענת המטענים על רכב
 ג סינוני המטענים מ-נ"ח לצרכי המערכת (5)
- 5 מנהל המבצע ב-נחב"ג כונה "ראש המטה" והמינוני נכנס לחוקמו מ-10 באוקטובר 1973, שעה 1200, כמנהל כונה אל"ם טיל" מ' רונים (מ-מטכ"ל/אג"א) ונקבעה כפיפורמו לראש מרכז ההטסה ב-מנה"ר
- 6 לראש ההטסה מונה מספר עוזרים בתפקידים הבאים -
 א עוזר ליוזם, תפקידים וקישור (מד כוכב)
 ב עוזר לסינהל וארגון (מד כרמיל)
 ב עוזר להובלת התנועות (מא"ל שויקי)
 ד עוזר לפריקה, המענה ורישום (מד רונן)
- (1) "מנוף" על שום מהו מנוף בסיוע ל-צה"ל במלחמה, או - נוסף על לשון מנוף של מערכות שינוע (אחריות ששה"ט/מנה"ר/יכרא ושינוע למבצע)
 (2) ראד חוק נתונים בהספן להלו, דפים להחלפה בחיק שלנו, למי שמחזיק בו
 (3) ראד פקודת ארגון ראד כיבליגרסיה בסוף
 (4) ראד דו"ח מסכם
 (5) ראד פקודת ארגון, סעיף 4 והספן לילן פקודה זו

7 כמ"כ סוכר נציגי חילות צה"ל והזרועות מ-סמכ"ל/אנ"א (לכוחות היבשה), ממפקדת חיל-האוויר ומפקדת חיל-הים

8 משרדי המבצע נקבעו ב-נחב"ג (סל' 971118) והמנהלה ליחידה כולה הייתה עצמאית, בשטח, בסיוע החקטיה אווירית, נחב"ב, חברה אל-על והשק"ם

9 ארבון הצוות והשטה בוצעו בימים 10-11 אוק' 73 ה-דו"ח בדגיש במיוחד את חוסר הנסיון הקודם שהיה לכל הצוות בארבון פריקה "רכבת" שכזו הלימוד נעשה תוך כדי ביצוע

10 פריקה המפעל חוכננה לרעשה ישירות מן המטוסים לרכב תובלתי (באחריות צה"ל) ללא אחסנה נוספת וכח אדם לעבודה אמור היה להנתן ע"י החקטיה האווירית (כ-100 איש) וציוד השינוע ע"י נ"ת לוד

הפעול המערכת בלוד

11 הפעלה ראש ההסטה נעשה בארבעה שלבים -

שלב א' פעילות שוטפת, ככל שנודע זמן לארבון המערכת, בימים 11-16 אוק' 73

שלב ב' פעילות כשתי משמרות עבודה, כל משמרת ל-18 שעות, בימים 16-28 אוק' 73 פורסמה פקודת ארבון סס' 2 שחילקה את העובדים לקבוצות מקצועיות בשטח

שלב ג' פעילות כשלוש משמרות, כל משמרת ל-12 שעות, בימים 28 אוק' - 11 נוב' 73

שלב ד' צמצום דודנתי של המעילות, בימים 11-14 נוב' 1973

12 כמסור, היה צה"ל אחראי לתובלר ריבשתיית ועל כן הוקמה ליד ראש ההסטה פלוגת תובלה מיוחדת שדפעילה כ-200 כלי רכב שביצעו כ-4000 ביחות תובלה בסרח כולל של 334 000 ק"מ.

13 עלות שרותי רקרקע (אירות, פוזון, מסעדות לצוותי האוויר ועוד) נאמד ל-65 000 לי ביום והעלות הכוללת של מבצע "סנוף" היחה - מעל 16 מליון דולר ו-5 67 מליון לירות (1)

הרכבת האוירית

14 סוג המטוסים ועומס טעינתם מסווג בטבלה להלן

15 ימי השיא נבחימה מסומי "הרכבת" היה בימים -

א 25 אוק' 73 27 מטוס אמריקנים ועוד 8 אל על = 35 מטוסים

ב 27 אוק' 73 29 מטוס אמריקנים ועוד 6 אל על = 35 מטוסים

ג 15 אוק' 73 26 מטוס אמריקנים ועוד 8 אל על = 34 מטוסים

טבלה מלאה של סוג המטוסים וזמן הנעתם ראה להלן

(1) ברו"ח האמריקני נחבש שעלות "הרכבת" היחה 1 45 מליון דולר (חחשיבו של מניש הדו"ח לקונגרס) וחיל האוויר האמריקני ביקש מישראל רק 1 14 מליון דולר, תמורת שרותים שנחנה "הרכבת", יש לזעה, שפיקוד האוויר התובלתי שטס כסוכן נסיעות אוירי של שערד הרבנה האמריקני (ולשכת נשיא ארה"ב ואורחיו) וככזה עליו לכסוח את עלות השרותים שהוא מניש

אנ"ם/מה"ד היסטוריה
הד - 7 - 84
ערוך פס'

16 מחיר "רכבת האמריקנית" לישראל היה כ-0 42 מליון דולר ששילסנו לאמריקנים תמורת הציוד מטופי רכבת הודלקו בסך הכל כ- 0 42 גליון דלק (1)

17 בהקשר למחיר כידנו שני נחונים נוספים-

א בית הנבחרים האמריקני אישר למיסל סיוע כולל לישראל במלחמה, בסכום 0 2,200 מליון דולר

ב אישור אמריקני בסיוע לישראל, עד 19 אוק' 1973 היה בסך 0 825 מליון דולר (2)

18 בסכום סנוף הנכא ארצה סה"כ כ-28,000 טון ציוד צבאי כאשר החלוקה היא-

א כטוסים אמריקניים - 22,497 טון (3)

ב כטוסים ישראלים - 5,500

ג סר"כ באויר - 27,997 טון ציוד

באם נבדוק בנחונים עתונאיים הרי הניעו בימים 10 73 14-25 סה"כ כ-11,000 טון ציוד נעוד 40 - פנטוסים, 36 - סקיהוקס, 12 - סטוסים סי /130, בימים 11 15-26 הניעו ערו סה"כ כ-11,000 טון ציוד ומאז 15 נוב' 1973 רובא ציוד רק ערו בדרך הים (4); לפי הנ"ל הניעו בדרך האויר 22,000 טון ציוד שמתאים, פחות או יותר לנחון בסעיף 18 א', לעיל

19 סר הביאר ברכבת האוירית אין שלמרת בנחונים שיש כידנו רכצטרך ככל הנראה, להשען על הדו"ח רמלא במקור האמריקני (רמ"ח סח"ס מפל כהשגתו משגרירותנו בושינגטון) מכיון -

א בדו"ח האמריקני, לעיל, אין פרוט ציוד (מכל מקום לא בתרגום שהביא א' אילון למח"ס)

ב בדו"ח הסכסם מצויין רק סכח של 47 פריטי ציוד ואין אלו כולם

ג בחיק פרי"צ היה רישום אסמניה מהבלה, אישיה ריחידות כלבו ולא כלי נשק, למשל (צל"ם)

20 הדו"ח האמריקני מצויין מספר נדרמים שהנפיעו בהפעלת רכבת האוירית זהם -

א שר ההגנה שלזינב'ר הטיל מינבלה על כסות - סוג - זומן הפעלה מטוסים אמריקניים, בפילים אחרות - גם כשאפשר ריד, כפי שנראה בהמשך, להפעיל יותר מטוסים, נסנע הדבר בגלל הוראת הדו"ח (5)

(1) כחנה שיף הסכום של 0 42 מליון דולר בכחנה זו, אינו זהה ל- 45 מליון דולר בדו"ח האמריקני,

כחנה של שיף זהו סכום תמורת ציוד ובדו"ח האמריקני סכום עלות שרוחי רכבת כמות דולק היא ככל הנראה של פה"כ התולק למטוסים שנמלו חלק בסכום אמריקנים וישראלים, להלן

(2) נחון 17/ א סכחנה שיף, נחון 17/ ב' מספר דרו

(3) בדו"ח האמריקני סן הכמות של המטוסים האמריקנים הניעו 39 אחוז לרמיהם ער ה-73 10 24,

קרי כ-8,770 טון ציוד סה"כ הסיוע הצבאי האמריקני במלחמה ירה"כ, הניעו 74 אחוז בדרך הים הערב תרומים סיועו כ-40 ימי סיוע אוירי למוריה ומעדים 000 15 טון ציוד כ-930 מיסרת

(כחנה שיף)

(4) כחנה קראנדט

(5) שר ההגנה האמריקני הנכיל אח מספר הטיסות לנחב"נ ל-23 מטוסים כלבר (סי 5 - 5 - 6 מטוסים,

סי 141 - 17 מטוסים) כומר הקליטה של בסיס לאנ'ס בסטך 24 שעות היה - 84 - גיחות בסה"כ,

42 - בכל כורן (סי 5 - 5 - 6 מטוסים, סי 141 - 36 מטוסים - בכל כורן)

- ב גורל המפעלים, הכונה בעיקר לסנקים והרמ"ח (1)
- ג סיבבלות בלוח הזמנים של סה"כ המבצע.
- ד מתקני דקדק באיים האזוריים (נמל המעפפה לאנ'ס') רכנתכ"ג (במקור שדה מערפה לנד) (2)
- 21 להלן מספר לקחים שהטיק פיקוד התובלה האוירי של ארה"ב (3)
- א הסיוע "כרכבת" המנהל בהצלחה והמבצע סוכס בחירוב
- ב היו בעיות של תדלוק מטוסים באויר (4)
- ג נלסדו מספר לקחים במחומי השליטה והקשר (5)
- ד נילסדו לקחי ניהול תובלה באויר
- ה נילסדו אפשרויות של הספרק המזה"ח בסיוע לוגיסטי באויר (6)
- ו להפעלת המבצע היחה השפער קטנה על כלל פעילות הפיקוד התובלתי וכוחו הכולל לא עמד במבחן (הופעלו רק 24 אחוז מטוסי המבצע)
- ז להובלת הסנקים באויר לא היחה השפעה מעשית במלחמה, אך הערך הפסיכולוגי היה רב מאוד (ראו להלן)

- (1) הצירד לישראל הוצא ממחסני הצבא האסדיקני (פ-29 בסיסים)
- (2) נתיב הטיסה של תרכבת האוירית היה
- א אר"כ - לאנ'ס (איים אזוריים) - גיברלטר - היס המיכוון - כרמים - לנד
- ב ניום 22 10 73 ביקשו דיונים להוציא את כרמים מן הסלול
- ג מדינות שלא איפשרו נחיתה מטוסים בדרך לישראל היו בריטניה - ספרד - איטליה ותורכיה
- הערה (בדו"ח) - הצירד מנרמניה המערבית לא הוסס ישירות לישראל, אלא דרך לאנ'ס
- (3) להלן מספר נתוני רקע (מן דו"ח האסדיקני) על עוצמת דהיקף פיקוד התובלה האוירי -
- א סוכן נסיעות שטרד והגנה ולשכת הנשיא
- ב מטסק שדתי חחיות מזג אויר וחילוף
- ג הפקדת הפיקוד בכסיס אויר מקום, אילינוי
- ד הפיקוד התובלתי פועל בשתי זרועות משנה -
- (1) פיקוד מס' 21 - בניו ג'רסי (כמזרח)
- (2) פיקוד מס' 22 - נקליפורניה (כמערב)
- כל אחד מן הנ"ל אחראי למחצית רעולם (1)
- ה רמטוסים שעמדו לרשות הפיקוד היו -
- (1) "בלאקסי" - סי 5 - 77 מטוסים.
- (2) "סטארלפויטר" - סי 141 - 279 מטוסים
- ו התקציב השנתי של הפיקוד היה 17 בליון דולר
- ז שרחו במיקוד ב-70 000 אנשי צבא ואזרחים (שני שלישי אנשי צבא)
- (4) מוטב ללמוד הכרשא שעה אחת קודם
- (5) אין לצערנו פירוט לקחים אלו, ככל הנראה כפירוש דניו לטוח רחוק ואלילי גם משוארת - ניורס כנתיב רסיסר
- (6) מודגש ששטרד והגנה לא היה סוכן להכניה שכזו ועל כן דמעכב הסיוע הדו"ח מצויד, שכ-73 10 12 בקשה רור"ם ישראל מהנשיא סיוע צבאי מכיוון שקודמיו של ישראל פלרו על בליסר (מוטל במספק), "תרכבת" החלה לפעול ב-13 אוק' למחרת היום דדו"ח מדגיש בהקשר זה, ש"תרכבת" דסוביטית החלה לפעול ב-73 10 10

אנ"ס/טה"ד היסטוריה
הד - 7 - 84
עומק מס'

ח השימוש במסמכים אורחיים למשימה זו זולה יותר לפיקוד התובלה האוירי, מאשר שימוש במסמכי רצבא¹⁾

- מכל מקום אין שלטת בנחרנים ואין בהם זהות ובשתדל להלן להציג את הידוע ביום

22 מכאן ואילך דפי דו"ח זה יהיו זהים לדפי ספר הנחרנים על מלחמת יוה"כ (מהדורה שניה, יוני 1978) מי שהספר בידו מחקש להחליף הדפים באלו החדשים

בני שלום, מא"ל
דע"נ חקר ה-מצי"ע

גש/רמ

1) המחירים שה-דו"ח דאמייקני מסרם הם להובלת סוף ציוד למרחק מייל אחד -

א	במסמכי סי 5	- 40 סנט
ב	במסמכי סי 141	- 20 סנט
ג	במסמכי סי 747	- 11 סנט - (בראיב 747) - אורחיים